

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 289/2026-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených G. Lehnert, s. r. o., Rajská 7, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-21C/33/2012 (pôvodne Okresný súd Bratislava III sp. zn. 21C/33/2012) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B3-21C/33/2012 (pôvodne Okresný súd Bratislava III sp. zn. 21C/33/2012) **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B3-21C/33/2012 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľom **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie každému **1 500 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľom trovy konania **1 541,12 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 22. apríla 2026 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B3-21C/33/2012 (pôvodne okresný súd sp. zn. 21C/33/2012). Navrhujú prikázať mestskému súdu konať bez zbytočných prietahov, požadujú tiež finančné zadostučinenie 20 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. V napadnutom konaní o zaplatenie 220 173,97 eur s príslušenstvom iniciovanom žalobou z 28. júla 2011 Československou obchodnou bankou, a.s. (ďalej aj „žalobca“), vystupujú sťažovatelia v pozícii žalovaných. Žalobca sa domáha zaplatenia zostatku úverov, ktoré sťažovateľom ako spotrebiteľom poskytol na základe úverových zmlúv. Vec sťažovateľov bola pôvodne vedená na Okresnom súde Dunajská Streda a bola postúpená mestskému súdu (pôvodne Okresnému súdu Bratislava III) z dôvodu miestnej príslušnosti 5. apríla 2012.

3. Sťažovateľ 29. januára 2014 doručil mestskému súdu návrh na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľností, ktoré slúžili ako záloh na zabezpečenie úveru a v ktorom sú sťažovatelia žalobcami. Mestský súd uznesením z 20. februára 2014 návrhu sťažovateľa nevyhovel.

4. Strany sporu na pojednávaní 26. septembra 2014 navrhli pojednávanie odročiť na účel pokusu o uzavretie mimosúdnej dohody. Žalobca 27. októbra 2014 súdu oznámil, že k dohode nedošlo.

5. Mestský súd vo veci rozhodol rozsudkom zo 17. apríla 2015.

6. Proti rozsudku mestského súdu podali sťažovatelia odvolanie 29. a 30. apríla 2015. Mestský súd vec predložil krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní 20. januára 2016. Krajský súd uznesením z 27. mája 2020 rozsudok mestského súdu v napadnutej časti zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil mestskému súdu. Spis bol mestskému súdu vrátený 4. júna 2020.

7. Strany sporu na pojednávaní 31. marca 2023 zhodne navrhli prerušiť napadnuté konanie do právoplatného skončenia dovolacieho konania vedeného v konaní pred Okresným súdom Bratislava II sp. zn. 58C/177/2012. Mestský súd uznesením z 31. marca 2023 v súlade s návrhom napadnuté konanie prerušil.

8. Sťažovateľ 19. decembra 2023 navrhol zastavenie konania s poukazom na § 163 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keďže ani jedna zo strán v lehote 6 mesiacov od právoplatnosti uznesenia o prerušení konania nepožiadala o pokračovanie v konaní. Sťažovateľ opätovne žiadal o zastavenie konania 16. februára 2026.

9. Mestský súd uznesením z 30. marca 2026 rozhodol o pokračovaní v napadnutom konaní, keďže dovolacie konanie bolo právoplatne skončené.

10. Mestský súd následne nariadil pojednávanie na 11. september 2026.

III.

Argumentácia sťažovateľov

11. Sťažovatelia argumentujú, že mestský súd bol po zrušení jeho rozsudku odvolacím súdom uznesením z 27. mája 2020 tri roky nečinný.

12. Na pojednávaní 31. marca 2023 žalobca navrhol prerušenie konania, s čím sťažovatelia súhlasili a mestský súd uznesením konanie prerušil. Prekluzívna 6-mesačná lehota na podanie návrhu na pokračovanie v konaní podľa § 163 ods. 2 CSP uplynula 4. októbra 2023, v tejto lehote sporové strany návrh na pokračovanie v konaní nepodali. Napriek uvedenému mestský súd konanie nezastavil. K žiadosti sťažovateľov o zastavenie konania mestský súd uviedol, že napadnuté konanie nie je možné zastaviť z dôvodu, že konanie bolo síce prerušené v zmysle § 163 CSP, ale vo výroku uznesenia o prerušení konania je uvedené, že súd konanie prerušuje na základe dohody sporových strán do právoplatnosti skončenia dovolacieho konania v súvisiacej veci Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 58C/177/2012.

13. Sťažovatelia uvádzajú, že rozhodnutie dovolacieho súdu v rámci konania sp. zn. 58C/177/2012 bolo vydané 29. októbra 2024 a doručené stranám sporu 9. decembra 2024, teda aj v tomto prípade by lehota na podanie návrhu na pokračovanie v konaní uplynula už 10. júna 2025. Následné dovolanie iného účastníka proti novému rozhodnutiu je novou procesnou skutočnosťou, na ktorú sa pôvodné prerušenie nevzťahovalo. Navyše, práve v napadnutom konaní mestský súd 20. februára 2014 zamietol návrh žalovanej strany na prerušenie konania do právoplatného skončenia sporu o určenie neplatnosti dražby vedeného Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 58C/177/2012. Mestský súd popiera text vlastného právoplatného rozhodnutia o prerušení konania a porušuje princíp právnej istoty. V rozpore s § 163 ods. 2 CSP konanie nezastavil, práve naopak, 30. marca 2026 vydal uznesenie o pokračovaní v konaní podľa § 165 CSP, čím spôsobuje zbytočné prieťahy v konaní.

IV.

Vyjadrenie mestského súdu

14. Mestský súd konštatoval, že uznesenia týkajúce sa prerušenia konania z 20. februára 2014 a 31. marca 2023 nie sú predmetom totožné, nejde sa *res iudicata*, pretože uznesením z roku 2014 súd rozhodoval návrhu na prerušenie napadnutého konania do právoplatnosti konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 50C/185/2011 a uznesením z roku 2023 o návrhu na prerušenie napadnutého konania do právoplatnosti dovolacieho konania vedeného na bývalom Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 58C/177/2012. Aj keď uznesenie o prerušení konania z marca 2023 odkazovalo na § 163 ods. 1 CSP, je nepochybné, že vôľou a úmyslom sporových strán bol ich zhodný návrh na prerušenie konania do skončenia dovolacieho konania v inej veci v súlade s § 164 CSP, resp. § 162 ods. 1 písm. a) v spojení s § 163 ods. 2 CSP. Preto nemožno jeho účinky posudzovať výlučne formalisticky podľa označenia zákonného ustanovenia bez zohľadnenia

materiálneho obsahu procesných návrhov strán a účelu prerušenia konania. Zo zhodných procesných návrhov sporových strán jednoznačne vyplývalo, že cieľom prerušenia nebolo len dispozičné dočasné prerušenie konania bez ďalšieho, ale vyčkание na právoplatné skončenie dovolacieho konania riešiaceho otázku významnú pre rozhodnutie vo veci samej. Súd preto po právoplatnom skončení dovolacieho konania pokračoval v konaní a vo veci vykonáva ďalšie procesné úkony. Pokiaľ ide o namietané obdobie nečinnosti od mája 2020 do marca 2023, zákonná sudkyňa bola pracovne zaťažená a išlo o obdobie pandémie COVID-19.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľov.

16. Pri posudzovaní prvého kritéria dospel ústavný súd k záveru, že ide o vec (žaloba o zaplatenie dlhu vyplývajúceho zo zmlúv o úvere), ktorá nevykazuje črty mimoriadnej skutkovej či právnej zložitosti a tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Na skutkovú či právnu zložitosť nepoukázal ani mestský súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti. Predmet posudzovaného konania nie je časovo zvlášť priorizovaný.

17. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v konaní k zbytočným prietahom. Na takú okolnosť nepoukázal ani mestský súd.

18. Pokiaľ ide o hodnotenie postupu mestského súdu, ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie prebieha od 28. júla 2011, pričom pred mestským súdom od 5. apríla 2012, keď mu bola vec postúpená z dôvodu miestnej príslušnosti. Konanie ako celok trvá takmer 15 rokov.

19. Na tomto mieste je ale potrebné uviesť, že z celkovej doby trvania sporu pripadajú 4 roky a 4 mesiace na odvolacie konanie pred Krajským súdom v Bratislave. Ústavná sťažnosť však proti krajskému súdu nesmeruje.

20. Sťažovatelia argumentujú, že mestský súd uznesením z 31. marca 2023 konanie prerušil na návrh strán podľa § 163 CSP a ani jedna zo strán v 6-mesačnej lehote po prerušení konania nepožiadala o pokračovanie v konaní. Uvedené má podľa sťažovateľov za následok nutnosť zastavenia konania, a pokiaľ tak mestský súd neučinil a v konaní pokračuje, dopúšťa sa prietahov v konaní. K tomuto ústavný súd konštatuje, že smerodajnou je v tomto kontexte vôľa sporových strán a výrok súdu o prerušení konania. Nie je sporné, že sťažovatelia (ako aj žalobca) súhlasili s prerušením konania do skončenia dovolacieho konania prebiehajúceho vo veci určenia neplatnosti

dobrovoľnej dražby. V súlade s uvedeným mestský súd rozhodol, že „... *konanie prerušuje do právoplatnosti skončenia dovolacieho konania vedeného v konaní pred Okresným súdom Bratislava II č. k. 58C/177/2012*“. Postojiu sťažovateľov tak chýba vnútorná konzistencia. Na jednej strane totiž najprv súhlasili s prerušením konania do fixne stanoveného momentu – skončenie dovolacieho konania (aj keď nie presne dátumovo vymedzeného), no na strane druhej potom, keď mestský súd postupoval v súlade s nimi prezentovaným názorom, sa po čase domáhajú zastavenia konania s poukazom na § 163 CSP. Je zrejmé, že § 163 CSP subsumuje prípady, keď strany z určitých dôvodov (ktoré ani nemusia špecifikovať) majú záujem na prerušení konania na vopred neurčený čas, maximálne však na dobu 6 mesiacov. Interpretácia uznesenia o prerušení konania v súlade s názorom sťažovateľov by v kontexte posudzovania existencie zbytočných priesťahov bola prílišným formalizmom a popieraním skutočnej vôle sporových strán. Nemožno preto mestskému súdu na účel posúdenia dôvodnosti ústavnej sťažnosti pričítať na ťarchu, ak k prerušeniu konania pristúpil na základe vôle oboch sporových strán, v konaní počas prerušenia nevykonával úkony smerujúce k skončeniu veci a po odpadnutí dôvodu prerušenia rozhodol o pokračovaní v konaní (uznesením z 30. marca 2026). Pokiaľ sťažovatelia zdôrazňujú, že v súvisiacej veci prebiehalo viacero dovolacích konaní, ústavný súd uvádza, že výrok uznesenia mestského súdu o prerušení konania nedefinoval dovolacie konanie konkrétnou spisovou značkou, pod ktorou bolo dovolacie konanie vedené na dovolacom súde, ale len spisovou značkou prvoinštančného súdu.

21. Ústavný súd však v postupe mestského súdu identifikoval neefektívnu činnosť aj nečinnosť. O neefektívnu činnosť ide v období po podaní odvolania proti rozsudku mestského súdu v apríli 2015, keď mestský súd doručoval v júni 2015 vyjadrenie žalobcu sťažovateľke na jej pôvodnú adresu napriek tomu, že táto na pojednávaní konanom 30. mája 2014 uviedla novú korešpondenčnú adresu. V dôsledku uvedeného sa doručovanie predĺžilo o 6 mesiacov a vec bola odvolaciemu súdu predložená až 19. januára 2016 (odvolanie podané koncom apríla 2014). Nečinnosť mestského súdu možno vzhliadnuť v období od júna 2020 (spis po rozhodnutí odvolacieho súdu vrátený mestskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie) do 31. marca 2023 (pojednávanie), teda 2 roky a 9 mesiacov. Napokon za neefektívnu činnosť možno považovať nariadenie pojednávania po odpadnutí dôvodu prerušenia konania (uznesenie o pokračovaní v konaní z 30. marca 2026) na 11. september 2026, t. j. s odstupom viac ako 5 mesiacov.

22. K obrane mestského súdu poukazujúcej na jeho zaťaženosť z hľadiska množstva prejednávanej agendy ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej organizačné, personálne či technické problémy všeobecných súdov nemôžu byť na úkor práv účastníkov konania, nezbavujú štát zodpovednosti za priesťahy v súdnom konaní, v dôsledku čoho takéto argumenty neobstoja (napr. III. ÚS 17/02).

23. S poukazom na celkovú dobu trvania napadnutého konania, identifikovanú nečinnosť a neefektívnu činnosť mestského súdu ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priesťahom. Z uvedených dôvodov ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

24. Keďže ústavný súd dospel k záveru o porušení čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom napadnuté konanie dosiaľ nie je právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal, aby mestský súd v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

25. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

26. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti žiadajú o priznanie finančného zadosťučinenia 20 000 eur pre každého z nich, ktoré považujú za primerané vzhľadom na pochybenie súdu.

27. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

28. Pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení ústavný súd prihliadal na celkovú dĺžku napadnutého konania, konštatovanú nečinnosť, neefektívnu činnosť mestského súdu a predmet konania. Zohľadnil obdobie, počas ktorého sa spis nenachádzal v dispozičnej sfére mestského súdu, obdobie prerušenia konania, ku ktorému došlo so súhlasom sťažovateľov, a tiež okolnosť, že sťažovatelia sa počas kontinuálnej nečinnosti mestského súdu v období od júna 2020 do marca 2023 neinformovali o stave konania a neurgovali posun vo veci. Po komplexnom zohľadnení všetkých relevantných skutočností ústavný súd dospel k záveru, že okolnosti veci opodstatňujú priznanie finančného zadosťučinenia každému zo sťažovateľov vo výške 1 500 eur (bod 3 výroku nálezu). Keďže sťažovatelia sa domáhali priznania finančného zadosťučinenia vo výške 20 000 eur pre každého z nich, v prevyšujúcej časti finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

29. Podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

30. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3, § 18 ods. 3]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2026 pri zastupovaní dvoch sťažovateľov (§ 13 ods. 2 vyhlášky) je 594,75 eur (396,50 eur + 198,25 eur) a hodnota režijného paušálu je 15,86 eur. Sťažovateľom vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2026 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu). Právny zástupca sťažovateľov je platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto sa odmena advokáta zvyšuje o 23 % DPH. Na základe

popísaného vyčíslenia sťažovateľom prináleží náhrada trov konania vo výške 1 541,12 eur (1 252,94 eur + DPH 288,18 eur).

31. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2026

Robert Šorl
predseda senátu